

اسلام كېمىسى

مىزىرى : نىلىم ئىبات

۱۳ جىمادى الاولى ۱۳۳۲

۲۷ مارت ۱۳۳۰

صانى ۵

يىل ۱

قرآن كېمىسى

سورۋىنىڭ تەرجىمىسى خ . ن

ف

اسلام ھەققى — ھەكىمى شەخسىيەت سىد ھاشىم

اجتەھاد ۋە تەقلید ازىمىر مېھرى سىد

مەزمۇن قارىشى

ئىسلامىيەتتە غائىب ئىشلار [مۇسلمان قانۇنلىرىنىڭ مۇقەممەل ھەققىدە ھەلىقە دائىرەسى]

آثار اسلاميه [جەدۋىلى] بىرۋىسەلى شەھىد ھاشىم

اسلامدە قانۇننىڭ مۇقەممەل ھەققىدە شەخىس ئىسلامىيەت

اجتەمائىي ھەقىقەت

اجتەمائىي ھەقىقەت [كۆك ئالەمگە بىر نەزەر] ھەلىم ئىبات

دېھقانچىلىق

دېھقانچىلىق ھەققىدە زاغاب خەلىق

اسلام ھەققىدە

مىسرىيەلىك پىروپاگانداسى ازىمىر مېھرى سىد

دېھقانچىلىق قازانلىق ھەلىم ئىبات

« كىچىككىنچى ئىسلام » دىياربەكرىدە چىققان « دىيار » جەمئىيەتلىرى

اسلام ھەققىدە

استانبول : تۈرك بېلىكى دۆلىتىنىڭ بىر قىسمى — روسىيە : مەدەنىيەت ھەققىدە —

ايرىنىش ھەققىدە : قازانلىق مەدەنىيەتلىرى — تۈركىيە : سەئۇدى ئەرەبىستانى

ھىندىستان : ھىندىستاندا ئىسلامنىڭ ھەققىدە ھەلىم ئىبات

استانبولدا چاپلانغان : « تۈرك يۇرتى كىتابخانىسى » نىسخىسى ۶ بارەدەر

دەرسەت — مەتبەئە ئىسلامىيە

اونلر آخرتده اورايه كيرولر واورادن هيچ آيريلمازلر. آخرت كونك نه اولديغنى سكا نه بيلديردى ، آخرت كوني نه در ؟ بوني سكا نه بيلديردى ؟ اوكون هيچ برتفس ديكر تفس ايچون هيچ برشي ياپماز . اوكون حكم ، اراده اللهكدر .

خ . نه

فقه

اسلام حقوقى - حكى شخصيت

— ۲ —

حقوقى شخصيتده حقيقتك نظريه سى : بونظريه اصلى ، خطرى اعتباريه سوسيولوژيك مكتبك نكته نظريدر . معلومدر كه بومكتب انسان جمعيتلرني ، عرق ، لسان ومنفعتلرده مشاركت وعيتي قانونلره متابعت دولاييسيه طويلاشم برطاقم انسان كتلهلرندن عبارت عدايمز بلكه اونلرده وجود انسانيك تركبانه مشابه ذى حيات برعضويت كورور .

معنوى شخصيتلرك ماديلىكنى ، حقيقتلكنى مدافعه ايدنلر عيني قضيه ي قبول ايدرلر وديرلر كه فعال وحقيقى برحياته مالك اولان يالكز دولت دكلدر . دولتك اجتماعى حياتى ، اراضيسى اوزرنده بولان اجتماعى عضويتلرك كافه سته ساريدر . سياسى ، ادارى جمعيت ومؤسسه لره اقتصادى شركتلر عپ حقيقى شخصيتلردر . فقط حقوقچيلر ، جمعيتلرى انسان كي دماغ ، اعصاب وجريان دم جهازينه مالك ذى حيات عضويت عد ايدن اجتماعيچيلرى تماميه تعقيب ايتزلر بونتر فيزيولوژيك فرضيه يرينه روحى براساس قبول ايدرلر :

« غايه نك وحدتيدرك هر شخص معنوى به حقيقتلكنى ويرن روحى وحدتى توليد ايدر . جمعيتلرك ، بتون انسان كتلهلرينك فرديتي [individualité] تعقيب ايتدكلرى غايه باقى قالدقچه دوام ايلر . جماعتى [۱] بروجودى تركيب ايدن انسانلرك مناسبتلرى ايكي درلودر : برى ، فردى ومتخالف ؛ ديكرى

مترافق و اجتماعی غایه ایله معین . ایکنجی نوع مناسبتلر بروحدت تولیدایدو جک
صورتده انتظام پیدا ایدولر و بوسه ورتله مشترک غایه یه معطوف جماعتی بر
اراده [۱] طوطار .

معلم « Mr Hauriou » ده ایکنجی مسلکی ترجیح ایدر : « معنوی
شخصک حقیقلکی اجتماعیدر . شخص معنوی اجتماعی بر طاقم حادثاتک مستد
حقوقی برانشادر »

بولظریه یه کوره قانون ، معنوی شخصی ایجاد ایتمز . او ، قانونک صدورندن
اول خارجی بر موجودیتی حائزدر . جمعیت و مؤسسه لر بر مدت ایشاه دکن
صوکره عامه نظرندو بر ذاتیت اکتساب ایدولر . حمایه ، تعاون و مسایقه جمعیتلری
بر قایچ سنه یا شایحه اداره نی درعهده ایدن هیئت ذهنلردن سیلنهرک یرینه جمعیت
قائم اولور ؛ بناءً علیه بونلره مواضعه طریقاه ایجاد ایدلش دینه من ، چونکه
حقیقی موجودیتلری وارددر . بنالره ، اشیایه و مأمورلره مالک اولان بومؤسسه لر
کندیلر نی طانیانلرک ذهتده بر طوطمشلرددر .

حک ذات انسان خارجده موجود دساتیر اولدیغنه طرفدار بولمانلره
کلنجه : بر قسمی [تخصص و حقیقلک] نظریه لرینک مروجلری کبی حقلرک
کافه سی حقوقی نظامدن متولد اولمقدن ناشی حق ایچون وحدت تشکیل
ایتمک انسانک ذاته انحصار ایله میهرک اجتماعی حادثه لردن مادی برماهیت اکتسایله
نظام حقوقینک دائره تنظیمه کیرنلرکده برر « وحدت » اوله ییله جکنی ادعا ،
دیگر قسمی ایله حقوقی مناسبتلرده جانینی تولی ایچون ایکی ذاتک وجودینه
دائماً لزوم اولماسنه مبنی بوکبی خصوصیاتده معنوی بر شخصیت تصویرینه حاجت
کورمدکلر نی در میان ایدولر . ایکنجی قسم مؤلفلر معنوی شخصیتی کلیاً
منکر درلر . بومیانده « Gaston Jèze » دیرکه : معنوی شخصیت نظریه سی
بر دیندر حقوقک بوگونکی تلقینی بویه خیالاتک دوامنه امکان بر ائمدر نی جهته
بن اعتقاد ایتم »

مدنیتدن نصیبه دار وایچنده حقوقی نظام تأسس ایتمش اولان بر جمعیتده

حادثه‌ها احتیاج و غرض‌ها را نظراً تصنیف ایدیه‌ها را عام و غیر ذاتی قدرت‌ها را و معین اهلیت و صلاحیت‌ها را احداث اولی‌ها را؛ ینہ عام و غیر ذاتی وضع حقوق‌ها را [Situations juridiques] ایجاد قنونی؛ قانوناً معین شرائطی حائز اولان‌ها را اهلیت، صلاحیت اکتساب ایدر؛ و حقوقی وضعک حدودینه کیرنجہ بر طاقم حق‌ها را نائل و وظیفه‌ها را مکلف اولورلر. ذاتی حق و وظیفه قانون دائره‌سندہ استعمال قدرتدن سوکره تجلی ایدر؛ بونلر بر طاقم مقاصد و اغراضی متضمندر غرض و مقصدلر معین قالبلر واسطه‌سیله افاده ایدیلر؛ بوقالبلر، حقوقی فعللر و عقدلردر؛ حقوقی فعللر، عقدلر ایکی نوعدر: ایکی طرفلی و حیدالجاب .

خارجی حق طرفدارلرینه کورہ مروضه حقوقیده مطلقاً فاعل [Actif] و منفعل [Passif] ایکی ذاتک بولمنسی ضروری دکلدر. واقعاً احوالک اکثرینسده بولنور. مثلاً عقد بیع ایله تحصیل ایدن حقوقی وضعده ایکی طرف موجوددر: بایع، مشتری. فقط حقوقچیلرک چوغی بونی مناسبلرک کافه‌سنه تشمیل ایدرک بتون وضع حقوقیلردہ جریاتی ایستلر؛ حالبوکه حقوق عامه مناسبلرندن اولان ویرکو، مسئله‌سنی تدقیق ایدلم: تحقق مأمورینه قانوناً ویرکویه تابع طوتیلانلر ذمتده دین اثبات ایتک صلاحیتی ویرلمشدر؛ بوضاحتی موجبنجہ بر ملک صاحبی بورجلو قیلار، آرتق بوراده برداین آرامق فائده‌سزدر. بر طاقم حقوقچیلر بهمه‌حال ایکی طرف بولمنسی ضروری عدایتدکلرندن بوکی احوالده داین اوله‌رق دولتی کونسترلر؛ حقیقه وجودی اولمدینی و اساساً ضرورت بولمدینی خائده مواضعه طریقیه معنوی بر شخصیت ایجاد ایدرلر. حالبوکه فعلیاتی عیناً ایضاح ایتک داها بسیط ایکن مواضعه‌لر، خیالاته صابمقده بر فائده ملحوظ دکلدر. حقوق و قوعات علمیدر؛ خیال و رؤیا مجموعه‌سی دکلدر. مسئله‌ده فعلاً حل شوتدن عبارتدر: «تحقق مأموری قانونک احداث ایتدیکی وضع حقوقیه عائد وظیفه‌نی ایضا ایدیور کذلک افرادده قانوناً محدث وضع حقوقینک کافیتی تحمل ایلور؛ نته‌کیم ملکیت اعتباریه بر طاقم حقوق و منافعدن مستفیددر؛ جمعیت کندینسده لوازم امنیتی تهیه ایدیور، ایسته‌حال بوندن عبارتدر بونک خارجنده عرنه علاوه ایدیلرسه خیال اولور. کوریلورکه حق، بر قدرت تنظیم

ایدلش بر صلاحیت عداید بلنجه « معنوی شخصیت » محل قالیور . عجا اسلامده
هانکی ماهیتی جائزدر ؟

شورای دولت اعضاستندن

هائتم

اجتهاد و تقلید

حاکم بویه اولونجه بالضروره علم و تحقیق یرینه جهل و تقلید قائم اولمش و علوم
اسلامیه انقراض حاله کلمشدر . افادات مسرووده دن مقصد ، کیمسه تعریف
دکدر . علمای اسلام بوبابده معذوردر . بوحال ، مدید بر استبدادک قضیق
شدیدی آلتده حصوله کلن بر نتیجه ضروریه در . مقصد من ، جدی و صمیمی
بر حسب حال دن عبارتدر . دها دوعریسی امت اسلامیه نك اصل اك کیزلی واک من من
خسته لغتی کشف ایتک ، اکاکورده صورت تداوینی تعیین ایله مکدر .
الحاصل بو بویه اولقله برابر دیگر طرف دن ده و قیله خلافت و امامت غوغا-
لرینک نتیجه سی اوله رق درلو درلو مذهب ، فرقه لر ظهور ایتمش . بونلرک
اربابی مقصد سیاسیلر نی ترویج ، اعوان و اتباعی تزید غرضیله اسلامیتده اولیان
بدعتلر احداث ، بر طاقم افکار باطله ایجاد ایله مشلر ، حتی حضرت پیغمبر (ص ،
ع) نامه بیکارجه بالان حدیث اویدور مق جرأتندم بیه بولوشلردر که بواحدیث
کاذبه ایچون علمای حدیث جلدلره کتابلر نشر ایتشلردر . کیده رک ادیان
باطله دن ده بر قسم خرافات بونلره انضمام ایتمش ، جهل و تقلید سیئه سیله بونلرک
جمله سی حقایق اسلامیه یه قاریشه رق اويله اختلاطات اعتقادیه حصوله کیش که
اصل حقایق شرعیه عادتاً مستور بر حالده قالمشدر .

دین اسلام بوافکار باطله نی ، بو خرافاتی پک شدتلی و قطعی بر صورتده
رد ایله دیکی حالده بونلر مجرد جهل و تقلید ، الفت ، اعتیاد و کورده نك سببیه
قلوب امتده اويله درین کوکلر صالمشدر که بونلری آنلرک قیلرندن کلیاً چیقاروب
آتمق پک مشکدر . مثلاً قبرلره ، تربلره موملر ، قربانلر ادا مق ، آنلرک باشنده
خضوع ایله ، خشوع ایله دعا لر ایتک ، آنلردن حاجت دیله مک ، خسته لری برای